

GI-054002

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination**March / April – 2019****Economics : MAOOC - 402****(Agriculture Economics Macroeconomics - I)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સુચના- પ્રશ્નપત્ર પ્રમાણે જ પ્રશ્નનો નંબર લખવો

૧ કૃષિ અર્થવ્યવસ્થાની વ્યાખ્યા આપો. કૃષિ અર્થવ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ તેમજ કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો ૧૪
અથવા

સમજાવો

(A) ખેતીક્ષેત્ર અને બાકીની અર્થવ્યવસ્થા વચ્ચેની પરસ્પરતાના મોડેલ.

(B) ખેતીક્ષેત્રની વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓ

૨ ખેત ધિરાણના સંસ્થાકીય અને બિન સંસ્થાકીય સ્ત્રોતો સવિસ્તાર સમજાવો ૧૪
અથવા

સમજાવો

(A) નાબાર્ડ (NABARD) નો ફાળો

(B) ભારતમાં ખેતીવિષયક ધિરાણના પ્રશ્નો જણાવો.

૩ ભારતમાં આઝાદી પછી લેવામાં આવેલ જમીન સુધારણાનાં પગલાંનું ટીકાત્મક મુલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા

સમજાવો

(A) જમીન ભોગવટો અને ખેતી વ્યવસ્થા.

(B) સીમાંત અને નાના ખેડૂતોના પ્રશ્નો.

૪ ખેતી વિષયક બજાર વ્યવસ્થાની વ્યાખ્યા આપો. ભારતમાં તેના પ્રશ્નો જણાવો. ૧૪
અથવા

સમજાવો

(A) ખેતવિષયક બજાર વ્યવસ્થાનું માળખું

(B) વેચાણ યોગ્ય અધિશેષનો ખ્યાલ.

૫ નીચેનાં માંથી સાચો વિકલ્પ શોધો ૧૪

(૧) નીચે દર્શાવેલ માંથી મૂડીના સ્ત્રોત કયા છે.

(A) જમીનદારોની બચતો

(B) ખેતપ્રચાલકોની બચતો

(D) ઉપરના બધા જ

(C) ઉધાર ગ્રહણ

(૨) **CSO**

(A) સેન્ટ્રલ સેવિંગ ઓર્ગેનાઈઝેશન

(B) સેન્ટ્રલ સ્ટેટિસ્ટિકલ ઓર્ગેનાઈઝેશન

(C) કન્ઝ્યુમર સબસીડી ઓફર

(D) કોમન સ્ટેટસ ઓબ્જેક્ટિવ્સ

GI-054002]**1****[Contd....**

(3) FCI

- (A) ફૂડ કન્ઝર્વેશન ઈન્ડેક્સ (B) ફિસ્કલ કોમોડીટી ઈન્ડેક્સ
(C) ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા (D) ફાઈનાન્સિયલ કોર્પોરેશન ઓફ ઈન્ડિયા
- (૪) ભારતમાં બધાજ પ્રકારની ખેતી અને ગ્રામિણ વિકાસની જરૂરિયાતો માટે ધિરાણ સાથે નીચે દર્શાવેલમાંથી કયું અનન્યપણે સંકળાયેલ છે ?
(A) I B R D (B) R B I (C) N A B A R D (D) S B I
- (૫) મુખ્ય વ્યાપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કયા વર્ષમાં થયું ?
(A) ૧૯૬૧ (B) ૧૯૬૯ (C) ૧૯૬૮ (D) ૧૯૬૭
- (૬) નાબાર્ડ (NABARD) કયા વર્ષમાં અસ્તિત્વમાં આવ્યું?
(A) ઓગષ્ટ-૧૨ ૧૯૮૨ (B) જુલાઈ-૧૨ ૧૯૮૨
(C) જુલાઈ-૧૨ ૧૯૮૪ (D) ઓગષ્ટ-૧૨ ૧૯૮૧
- (૭) જમીન ટોચમર્યાદાનો કાયદો..... વિશિષ્ટ તબક્કાઓમાં અમલમાં મુકવામાં આવ્યો હતો
(A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
- (૮) બ્રિટિશ સરકાર દ્વારા જમીનદારી વ્યવસ્થા કયા વર્ષમાં લાવવામાં આવી હતી ?
(A) 1793 (B) 1794 (C) 1792 (D) 1795
- (૯) નીચે દર્શાવેલ માંથી કયું બજારનું ગૌણ વિધેય નથી ?
(A) શ્રેણીકરણ (B) પેકીંગ (C) રૂપાંતર (D) પરિવહન કરવું
- (૧૦) ભારતમાં નીચું વેચાણ યોગ્ય અધિશેષનું કારણ શું છે ?
(A) ઉત્પાદનનું નિશ્ચિત સ્તર (B) ખેડાણ ઘટકોના મોટા કદ
(C) પ્રવર્તમાન સંગ્રહખોરીનું વલણ (D) ઉપરના એકપણ નહિ
- (૧૧) ટોચમર્યાદાના કાયદા હેઠળ નીચે દર્શાવેલમાંથી શેને મુક્તિ આપવામાં આવી છે.?
(A) શેરડીના ખેતરો (B) ગોચરો
(C) નાના અને વિભાજિત ખેડાણ ઘટકો (D) ઉપરના બધા જ
- (૧૨) નીચે દર્શાવેલમાંથી વિકસતા દેશોમાં ખેતીક્ષેત્રના ઉત્પાદનમાં વધારોકરનાર કઈ નીતિ વધારે સફળ છે ?
(A) જમીન સુધારણા (B) ઉત્પાદન વેચાણ બોર્ડની સ્થાપના
(C) આયાત અવેજીકરણ (D) મશીનીકરણ
- (૧૩) ગ્રામિણ પ્રાદેશિક બેંકો કયા વર્ષમાં વિસ્થાપિત કરવામાં આવી હતી ?
(A) ૧૯૭૬ (B) ૧૯૭૫ (C) ૧૯૭૭ (D) ૧૯૮૮
- (૧૪) જમીનદારી વ્યવસ્થા બ્રિટીશ સરકાર દ્વારા કયા વર્ષમાં આવી હતી ?
(A) ૧૭૯૩ (B) ૧૭૯૪ (C) ૧૭૯૨ (D) ૧૭૯૫

ENGLISH VERSION

Instruction- Write the number of the question as per the question paper

- 1 Define Agriculture economics. Discuss the nature & scope of agriculture economics. 14
OR
Explain:
(A) Models of interaction between agriculture and rest of the economy.
(B) Special characteristics of agriculture.
- 2 Explain in detail institutional & non-institutional sources of agricultural finance. 14
OR
Explain
(A) Role of NABARD.
(B) Problems of agricultural credit in India.
- 3 Critically examine land reform measures undertaken in India since independence. 14
OR
Explain
(A) Land tenures & farming systems.
(B) Problem of marginal & small farmers..
- 4 Define Agriculture Marketing. Point out the problems of agriculture in India. 14
OR
Explain.
(A) Structure of Agricultural Marketing.
(B) Concept of Marketable Surplus..
- 5 Choose the right answer. 14
- (1) Which of the following are sources of capital?
(A) Saving of landlords (B) Saving of farm operators
(C) borrowing (D) All of these
- (2) CSO
(A) Central Savings Organization (B) Central Statistical Organization
(C) Consumer Subsidy Offer (D) Common States Objectives
- (3) FCI
(A) Food Consumption Index (B) Fiscal Commodity Index
(C) Food Corporation Of India (D) Financial Corporation Of India
- (4) Which of the following is exclusively concerned with credit needs of all types of Agricultural & rural development in India ?
(A) IBRD (B) RBI (C) NABARD (D) SBI
- (5) Nationalisation of major Commercial banks was done in the year
(A) 1961 (B) 1969 (C) 1968 (D) 1967

- (6) N A B A R D came into force in the year:
(A) August 12, 1982 (B) July 12, 1982
(C) July 12, 1984 (D) August 12, 1981
- (7) Ceiling laws were enacted & enforced in.....phases.
(A) two (B) three (C) four (D) five
- (8) Zamindari system was created by the British Government in the year
(A) 1793 (B) 1794 (C) 1792 (D) 1795
- (9) Which of the following is not the secondary marketing function ?
(A) Grading (B) Packing (C) Processing (D) Transporting
- (10) What is the reason for low marketable surplus in India ?
(A) Certain level of output (B) Big size of holdings
(C) Prevalence of tendency of hoardings (D) None of above
- (11) Which of the following has been exempted from ceiling legislation ?
(A) Sugarcane farms (B) Grazing lands
(C) Land for religious charitable trust (D) All of these
- (12) The policy that has been the most successful in increasing agricultural output in Development countries is
(A) land reforms (B) produce marketing boards
(C) import substitution (D) mechanization
- (13) Regional Rural Banks (RRBs) were established in the year
(A) 1976 (B) 1975 (C) 1977 (D) 1988
- (14) Zamindari system was created by the British Government in the year ?
(A) 1793 (B) 1794 (C) 1792 (D) 1795
-